

Gabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI ĠENERALI (Ir-Raba' Awla)

15 ta' Diċembru 2021 *

“Appell – Servizz pubbliku – Uffiċjali – Assenjazzjoni f’pajjiż terz – Akkomodazzjoni ta’ daqs adatt għal familja mqiegħda għad-dispożizzjoni mill-amministrazzjoni – Nuqqas ta’ osservanza tal-obbligu li wiehed jirrisjedi fiha mal-familja – Proċeduri dixxiplinari – Sanzjoni dixxiplinari ta’ sospensjoni ta’ avvanz fl-iskala – Kumpens għad-dannu mgarrab mill-Unjoni – Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal – Ċaħda tar-rikors fuq il-mertu – Annullament wara appell – Sentenza wara appell eżaminata mill-ġdid mill-Qorti tal-Ġustizzja u annullata – Kawża mibgħuta lura quddiem il-Qorti Ġenerali”

Fil-Kawża T-693/16 P-RENV-RX,

HG, irrappreżentat minn L. Levi, avukata,

appellant,

il-parti l-oħra fil-kawża li hija

Il-Kummissjoni Ewropea, irrappreżentata minn T. Bohr, bħala aġent, assistit minn A. Dal Ferro, avukat,

konvenuta fl-ewwel istanza,

li għandha bħala suġġett appell mis-sentenza tat-Tribunal għas-Servizz Pubbliku tal-Unjoni Ewropea (l-Għaxar Awla) tad-19 ta' Lulju 2016, **HG vs Il-Kummissjoni** (F-149/15, EU:F:2016:155), u intiż għall-annullament ta' din is-sentenza,

IL-QORTI ĠENERALI (Ir-Raba' Awla),

komposta minn S. Gervasoni, President, L. Madise (Relatur), P. Nihoul, Imħallfin,

Registratur: L. Ramette, Amministratur,

wara li rat is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-26 ta' Marzu 2020,

wara s-seduta tas-17 ta' Ġunju 2021,

tagħti l-preżenti

* Lingwa tal-kawża: il-Franciz.

Sentenza¹

[omissis]

- 2 Permezz tal-appell tiegħu pprezentat skont l-Artikolu 9 tal-Anness I tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, l-appellant, HG, uffiċjal tal-Kummissjoni Ewropea, jitlob l-annullament tas-sentenza appellata li permezz tagħha t-Tribunal għas-Servizz Pubbliku ċaħad ir-rikors tiegħu intiż, prinċipalment, għall-annullament tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni, tal-10 ta' Frar 2015, li timponi fuqu s-sanzjoni dixxiplinari ta' sospensjoni ta' avvanz fl-iskala għal 18-il xahar u li kkundannatu jikkumpensa d-dannu mgarrab mill-Kummissjoni minhabba dan fl-ammont ta' EUR 108 596.35 (iktar 'il quddiem id-“deċiżjoni kontenzjuża”) u sa fejn mehtieg, l-annullament tad-deċiżjoni ta' ċaħda tal-ilment tiegħu kontra d-deċiżjoni kontenzjuża, u sussegwentement, b'mod sussidjarju, għat-tnaqqis tas-sanzjoni finanzjarja inkluża f'din id-deċiżjoni u, finalment, għall-kundanna tal-Kummissjoni għall-ħlas ta' kumpens għad-dannu morali u għad-dannu lir-reputazzjoni li huwa garrab, valutati għal EUR 20 000, kif ukoll għall-ħlas tal-ispejjeż.

[omissis]

Il-proċedura u t-talbiet tal-partijiet

[omissis]

- 39 L-ewwel sentenza wara appell, li tannulla s-sentenza appellata minhabba l-irregolarità tal-kompożizzjoni tal-kulleġġ ġudikanti tat-Tribunal għas-Servizz Pubbliku li kien ta d-deċiżjoni, inghatat wara dik il-proċedura, iżda hija stess giet annullata mill-Qorti tal-Ġustizzja, hekk kif gie espost fil-punti 1 u 3 iktar 'il fuq, u l-appell intbagħat lura quddiem il-Qorti Ġenerali. Minhabba f'hekk, il-kawża li kienet intbagħtet lura quddiem il-Qorti Ġenerali bis-saħħa tal-ewwel sentenza wara appell sabiex tiddeciedi dwar ir-rikors ipprezentat mill-appellant quddiem it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku (Kawża T-440/18 RENV) ingħalqet b'deċiżjoni tar-Reġistru tas-26 ta' Marzu 2020.

[omissis]

- 45 Is-sottomissjonijiet orali tal-partijiet u t-twegibiet tagħhom għall-mistoqsijiet tal-Qorti Ġenerali nstemgħu matul is-seduta tas-17 ta' Gunju 2021. Il-faži orali tal-proċedura ngħalqet fl-istess jum.
- 46 L-appellant jitlob li l-Qorti Ġenerali jogħgobha:
- tannulla s-sentenza appellata;
 - tannulla d-deċiżjoni kontenzjuża;
 - sa fejn ikun mehtieg, tannulla d-deċiżjoni li tiċħad l-ilment;
 - sussidjarjament, tnaqqas is-sanzjoni finanzjarja li tinsab fid-deċiżjoni kontenzjuża;

¹ Qeghdin jiġu riprodotti biss il-punti ta' din is-sentenza li l-Qorti Ġenerali tqis li l-pubblikazzjoni tagħhom hija utli.

- tikkundanna lill-Kummissjoni tikkumpensa d-dannu morali u d-dannu lir-reputazzjoni fl-ammont ta' EUR 20 000;
- tikkundanna lill-Kummissjoni għall-ispejjeż taż-żewġ istanzi.

47 Il-Kummissjoni titlob li l-Qorti Ġenerali jogħġobha:

- tiċċad l-appell;
- tikkundanna lill-appellant għall-ispejjeż kollha.

Id-dritt

Fuq l-appell

[omissis]

Fuq l-aggravji mressqa kontra s-sentenza appellata għal dak li jikkonċerna r-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant stabbilita fid-deċiżjoni kontenzjuża

[omissis]

– Fuq l-aggravju bbażat fuq żbalji ta' ligi mwettqa mill-qorti li ddeċidiet fuq il-mertu għal dak li jikkonċerna r-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant stabbilita fid-deċiżjoni kontenzjuża

- 83 L-appellant jesponi qabelxejn, fil-punt 11 tal-appell, li, meta eżamina l-argumenti tiegħu “dwar l-assenza ta’ materjalità tal-allegat ksur tad-dmir ta’ lealtà”, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku, fil-punt 151 tas-sentenza appellata, qies li, peress li l-obbligu ta’ lealtà ta’ uffiċjal tal-Unjoni fir-rigward tagħha huwa impost b’mod ġenerali u oġġettiv, ftit li xejn jimporta r-raġunijiet li wasslu lill-appellant jikser dan l-obbligu, jekk wiehded jassumi li dawn ir-raġunijiet ġew stabbiliti. Issa, skont l-appellant, meta tapplika l-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal li jista’ jservi ta’ bażi għar-responsabbiltà finanzjarja ta’ uffiċjal fil-konfront tal-Unjoni minhabba nuqqasijiet personali serji li huwa jkun wettaq fil-qadi jew fl-eżerċizzju ta’ dmirijietu, l-Awtorità tal-Ħatra għandha tiegħu inkunsiderazzjoni eventwali ċirkustanzi attenwanti li jistgħu jkunu jinsabu fir-raġunijiet li jispjegaw in-nuqqas ta’ osservanza tal-obbligu ta’ dan l-uffiċjal. Jekk dan ma jsirx, il-prinċipju ta’ proporzjonalità ikun miksur. Billi ddeċieda li r-raġunijiet li jispjegaw l-aġir tiegħu ma kellhomx importanza, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku għaldaqstant wettaq żball ta’ ligi, kemm fir-rigward tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal kif ukoll fid-dawl tal-prinċipju ta’ proporzjonalità.

[omissis]

- 86 L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal jipprevedi li “Uffiċjal jista’ jkun mitlub li jagħmel tajjeb, kompletament jew parzjalment, għal kull ħsara soffruta mill-Unjoni minhabba riżultat ta’ mġieba ħażina serja min naħa tiegħu fil-kors jew f’konnessjoni mal-qadi tad-dmirijietu.”

[omissis]

90 L-ewwel sentenza tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 11 tar-Regolamenti tal-Persunal, li tipprovdi li “[l]-uffiċjal għandu jaqdi dmirijietu u jgħib ruħu esklużivament bl-interessi tal-Unjoni quddiem għajnejh” tistabbilixxi d-dmir ta’ lealtà tal-uffiċjali tal-Unjoni fir-rigward tagħha. Dan id-dmir jissemma esplicitament fil-kumpliment tal-istess paragrafu, fit-tielet sentenza, li tippreċiża li l-uffiċjal għandu jaqdi d-dmirijiet fdati lilu b’mod oġġettiv u imparzjali u b’osservanza tad-dmir tiegħu ta’ lealtà lejn l-Unjoni. Dan id-dmir huwa wkoll esplicitament imsemmi fl-Artikolu 17a tar-Regolamenti tal-Persunal dwar il-limiti għal-libertà ta’ espressjoni tal-uffiċjali. Il-modalitajiet tal-osservanza tad-dmir ta’ lealtà huma ppreċiżati fid-dawl ta’ ċerti aspetti jew ta’ ċerti ċirkustanzi f’diversi dispożizzjonijiet tar-Regolamenti tal-Persunal bħall-Artikoli 12, 12b jew 17a.

[omissis]

93 Il-kwistjoni hija għaldaqstant dwar jekk ir-raġunijiet li jistgħu jwasslu lil uffiċjal sabiex ikollu aġir iddettat totalment jew parzjalment minn interessi oħra minbarra dawk tal-Unjoni jew saħansitra aġir kuntrarju għalihom, pereżempju r-rieda li jagħmel hsara, il-korruzzjoni, l-indifferenza, il-motivazzjoni politika, ir-rieda li jikseb vantaġġ jew li jikseb vantaġġ lil oħrajn, pressjoni esterna insormontabbli, rekwiżit personali, għandhomx jittiehdu inkunsiderazzjoni sabiex jiġi evalwat jekk tali aġir jikkostitwixxix, jew le, sinjal ta’ nuqqas ta’ lealtà fil-konfront tal-Unjoni.

94 Fil-punt 151 tas-sentenza appellata, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku wieġeb fin-negattiv billi bbaża ruħu fuq is-sentenza tat-23 ta’ Ottubru 2013, Gomes Moreira vs ECDC (F-80/11, EU:F:2013:159). F’dik is-sentenza, gie deċiż, essenzjalment, fil-punti 65 u 66, li l-konstatazzjoni ta’ nuqqas ta’ osservanza ta’ diversi obbligi taht ir-Regolamenti tal-Persunal intizi b’mod partikolari sabiex jiżguraw il-lealtà tal-uffiċjali ma tiddependix fuq il-fatt li l-uffiċjal ikkonċernat ikun ikkawża dannu lill-Unjoni jew li l-aġir tiegħu jkun wassal għal ilmenti. Din l-evalwazzjoni kienet ibbażata hija stess fuq preċedent ġurisprudenzjali (sentenza tat-3 ta’ Lulju 2001, E vs Il-Kummissjoni, T-24/98 u T-241/99, EU:T:2001:175, punt 76) li fiha gie deċiż li ma kienx neċessarju li l-uffiċjal ikkonċernat ikun ipprova jibbenefika personalment mill-aġir tiegħu jew li dan tal-aħħar ikun ikkawża dannu lill-istituzzjoni sabiex jiġi kkonstatat nuqqas ta’ osservanza ta’ diversi obbligi tal-istess natura. F’kawża oħra, li wasslet għas-sentenza tad-19 ta’ Marzu 1998, Tzoanos vs Il-Kummissjoni (T-74/96, EU:T:1998:58, punt 66), li hija stess giet invokata bħala preċedent ġurisprudenzjali fis-sentenza tat-3 ta’ Lulju 2001, E vs Il-Kummissjoni (T-24/98 u T-241/99, EU:T:2001:175), għal dak li jirrigwarda nuqqas possibbli ta’ osservanza tal-obbligu, għal uffiċjal, li jitlob awtorizzazzjoni sabiex jeżerċita attività esterna, li jaqa’ taht l-obbligu ta’ lealtà u li għandu portata ġenerali, gie deċiż li, sabiex tiġi evalwata l-eżistenza ta’ tali nuqqas ta’ osservanza ta’ obbligu, kien superfluwu li wiehed ikun jaf jekk din l-attività setgħetx twassal għal konflitt ta’ interessi fid-dawl tad-dmirijiet li dan l-uffiċjal kien jaqdi.

95 Kuntrarjament għal dak li qies it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku, minn tali preċedenti ma jirriżultax li r-raġunijiet li jkun wasslu lil uffiċjal sabiex jadotta aġir li jikser uħud mill-obbligi tiegħu lejn l-Unjoni ma għandhom fl-ebda każ jittiehdu inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat jekk kienx żleali fir-rigward tagħha.

96 Ċertament, għalkemm ċerti ċirkustanzi huma min-natura tagħhom irrilevanti f’dan ir-rigward, bħač-ċirkustanzi identifikati fis-sentenzi msemmija fil-punt 94 iktar ’il fuq, il-kwistjoni dwar jekk aġir kienx żleali tiddependi preċiżament mill-kuntest li minnu dan l-aġir jagħmel parti. Pereżempju, uffiċjal jista’ jemmen li jkun qieghed jaġixxi fid-dawl tal-interessi tal-Unjoni fil-qadi ta’ dmirijietu, iżda jaġixxi fir-realtà kontrihom peress li dan isib ruħu megħlub minn sitwazzjoni partikolarment kumplessa u mingħajr preċedent, li ma jfissirx neċessarjament nuqqas ta’ lealtà min-naħa tiegħu anki jekk f’mument partikolari huwa jkun tilef minn taht għajnejn l-interess

tal-Unjoni. Problema personali serja ta' uffiċjal tista' gġieghlu jqiegħed momentarjament fuq it-tieni livell l-interessi tal-Unjoni fil-kuntest tal-aġir tiegħu, mingħajr ma, skont iċ-ċirkustanzi, ikun dejjem jista' jiġi akkużat b'nuqqas ta' lealtà minhabba dan il-fatt. Bil-kontra, jekk uffiċjal isostni li huwa kiser l-interessi tal-Unjoni minhabba li jkun sab ruħu meġħlub minn sitwazzjoni, jew minhabba li jkun qiegħed l-interessi tal-Unjoni fit-tieni livell fir-rigward tal-problemi personali serji, ma jkunx irrilevanti li jsir magħruf, sabiex tiġi evalwata l-lealtà tiegħu lejn l-Unjoni, jekk huwa rrapportax lill-ġerarkija id-diffikultajiet tiegħu u liema attitudni jkun adotta f'dan il-kuntest.

- 97 Għaldaqstant, l-evalwazzjoni tal-lealtà ta' persuna, hija evalwata bl-aġir tagħha fir-rigward tal-entità jew tal-persuna li lilha din il-lealtà hija dovuta skont il-kuntest. L-ewwel sentenza tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 11 tar-Regolamenti tal-Persunal li tipprovdi li "[l]-uffiċjal għandu jaqdi dmirijietu u jgħib ruħu esklużivament bl-interessi tal-Unjoni quddiem għajnejh" tirrikjedi f'dan ir-rigward aġir ġenerali li jikkarakterizza l-lealtà lejn l-Unjoni, iżda ma tikkostitwixxi definizzjoni assoluta li teskludi t-teħid inkunsiderazzjoni tal-kuntest li fih għandha tiġi evalwata din il-lealtà, meħtieġa abbażi tat-tielet sentenza tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 11 tar-Regolamenti tal-Persunal, li fiha jissemma l-obbligu tal-uffiċjali tal-Unjoni li jaqdu dmirijietom "fir-rispett tad-dmir [...] ta' lealtà lejn l-Unjoni".
- 98 F'dan ir-rigward, fis-sentenzi li fuqhom ibbaża ruħu, direttament jew indirettament, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fil-punt 151 tas-sentenza appellata, l-evalwazzjoni li essenzjalment tipprovdi li diversi obbligi riżultanti mir-Regolamenti tal-Persunal huma imposti b'mod ġenerali u oġġettiv tirrigwarda dawn l-obbligi fihom innifishom, iżda ma jfissirx li, minn perspettiva iktar ġenerali, il-lealtà jew iż-żlealtà ta' uffiċjal tal-Unjoni għandha tiġi evalwata indipendentement miċ-ċirkustanzi li fihom huwa jkun adotta aġir partikolari u mir-raġunijiet li għalihom huwa jkun adotta tali aġir. It-Tribunal għas-Servizz Pubbliku għaldaqstant wettaq żball ta' liġi meta ddeċieda li r-raġunijiet li mmotivaw l-aġir tal-appellant kienu irrilevanti sabiex jiġi kkonstatat il-ksur tad-dmir tiegħu ta' lealtà.
- 99 Barra minn hekk, l-appellant ġustament isostni li, sabiex tikklassifika, fil-kuntest tal-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal, l-aġir ta' uffiċjal li jikkostitwixxi nuqqas personali serju, l-Awtorità tal-Ħatra għandha tiegħu inkunsiderazzjoni iċ-ċirkustanzi u ma tistax sempliċement tikkonstata li l-uffiċjal inkwistjoni kiser regoli imposti fuqu, jew fi kliem ieħor, ma tistax sempliċement tikkonstata li huwa naqas milli josserva wħud mill-obbligi tiegħu.

[omissis]

- 102 Fil-kuntest tal-istħarriġ tal-legalità, il-qorti li tiddeċiedi fuq il-mertu tista', sabiex tiċċad motivi jew argumenti ta' rikorrent, tibbaża ruħha fuq konstatazzjonijiet, evalwazzjonijiet u klassifikazzjonijiet magħmula fl-att ikkontestat, jekk dawn ikunu legali, u timmotiva, barra minn hekk, iċ-ċaħda ta' dawn il-motivi u dawn l-argumenti permezz ta' kunsiderazzjonijiet legali tagħha stess (ara, f'dan is-sens, id-digriet tas-27 ta' Settembru 2004, UER/M6 *et*, C-470/02 P, mhux ippublikat, EU:C:2004:565, punti 69 u 70, u s-sentenza tal-21 ta' Settembru 2010, Suède *et* vs API u Il-Kummissjoni, C-514/07 P, C-528/07 P u C-532/07 P, EU:C:2010:541, punt 65). Min-naħa l-oħra, fil-kuntest tal-istħarriġ tal-legalità, il-qorti li tiddeċiedi fuq il-mertu ma tistax tissostitwixxi l-evalwazzjoni jew il-motivazzjoni tagħha għal dik tal-awtur tal-att ikkontestat sabiex tiġġustifikah (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-27 ta' Jannar 2000, DIR International Film *et* vs Il-Kummissjoni, C-164/98 P, EU:C:2000:48, punt 38, u tal-24 ta' Jannar 2013, Frucona Košice vs Il-Kummissjoni, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punti 88 u 89). Madankollu, meta teżercita ġurisdizzjoni shiha, bħal, abbażi tal-Artikolu 91(1) tar-Regolamenti tal-Persunal, fil-kawzi ta' natura pekunjarja bejn

l-Unjoni u l-uffiċjali tagħha u b'mod partikolari, abbażi tat-tielet paragrafu tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal, fil-kawża relatati mar-responsabbiltà finanzjarja tal-uffiċjali lejn l-Unjoni, il-qorti li tiddeċiedi fuq il-mertu tista' hija stess tiegħu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi kollha tal-kawża u, għaldaqstant, f'dan ir-rigward, tagħti l-evalwazzjoni jew il-motivazzjoni tagħha stess sabiex tiġġustifika l-ħlas ta' somma minn parti lill-parti l-oħra (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-27 ta' Ottubru 1987, Houyoux u Guery vs Il-Kummissjoni, 176/86 u 177/86, EU:C:1987:461, punt 16, u tal-20 ta' Mejju 2010, Gogos vs Il-Kummissjoni, C-583/08 P, EU:C:2010:287, punt 44 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 103 Fil-każ ineżami għandu jiġi kkonstatat li, filwaqt li indika fil-punt 159 tas-sentenza appellata, li s-sitwazzjoni tal-appellant kienet irregolari sa minn Settembru 2008, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku rriproduċa evalwazzjoni li tinsab fid-deċiżjoni kontenzjuża fil-premessi 22 u 37. Issa, ir-riproduzzjoni ta' din l-evalwazzjoni kienet intiża biss, hekk kif jirriżulta mill-punt 160 tas-sentenza appellata, li tikkonfuta l-argumenti tal-appellant dwar l-evalwazzjoni tad-dannu li huwa seta' kkawża lill-Unjoni, li tiegħu huwa kien jikkontesta l-eżistenza sa' Settembru 2009, iżda ma kinitx intiża, bil-kontra ta' dak li jsostni l-appellant, sabiex jiġi affirmit li l-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal kienu ssodisfatti sa minn Settembru 2008. B'dan il-mod, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku għalhekk la kklassifika bħala nuqqas personali serju l-aġir tal-appellant bejn Settembru 2008 u Diċembru 2008 u lanqas, barra minn hekk, ma ta x'jifhem li kien ġie stabbilit nuqqas personali serju mill-Awtorità tal-Ħatra għal perijodu li jibda minn Settembru 2008 u għaldaqstant ma żnaturax il-proċess f'dan ir-rigward kif isostni wkoll l-appellant fil-punt 14 tal-appell.
- 104 Barra minn hekk, billi indika, fl-istess punt 159 tas-sentenza appellata, li d-delegazzjoni kienet giet imċaħħda minn Jannar 2009 mill-possibbiltà li tuża għal finijiet godda l-akkomodazzjoni intiża għall-persunal li kellu l-appellant, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku ċertament zied, anki jekk tittiehed inkunsiderazzjoni d-deċiżjoni ta' ċaħda tal-ilment tal-appellant, motiv fir-rigward tad-deċiżjoni kontenzjuża li fiha kien indikat biss li d-dannu kien jirriżulta mit-tehid tar-responsabbiltà mill-Unjoni tal-ispejjeż tal-kiri mhux iġġustifikat tal-appartament għall-familja mqiegħed għad-dispożizzjoni tal-appellant. Madankollu, dan il-motiv addizzjonali mressaq mit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku jikkonsisti biss f'li jingħad li l-aġir tal-appellant ma ppermettix li jitnaqqas id-dannu identifikat fid-deċiżjoni kontenzjuża, iżda ma jidentifikax dannu addizzjonali. Barra minn hekk, din l-evalwazzjoni tista' taqa' taħt l-eżerċizzju tas-setgħa ta' ġurisdizzjoni shiha tat-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fir-rigward tar-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant, setgħa li huwa kien barra minn hekk talbu jeżerċita. Għaldaqstant, l-iżball ta' liġi, mislut mill-fatt li t-Tribunal għas-Servizz Pubbliku identifika fil-punt 159 tas-sentenza appellata dannu ipotetiku gdid li ma jistax jagħti lok għar-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant, ma huwiex stabbilit. Għandu jiġi kkonstatat ukoll li l-motiv addizzjonali mressaq mit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku ma jistax jiżvela żnaturament tal-proċess kif iddefinit fil-punt 67 iktar 'il fuq.
- 105 L-appellant iqis sussegwentement, fil-punti 21 sa 23 tal-appell, li meta eżamina l-argumenti tiegħu fuq il-“ksur tal-preskrizzjoni ta' hames snin jew ta' terminu raġonevoli”, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku wettaq iżball ta' liġi meta ddeċieda li l-preskrizzjoni ta' hames snin prevista fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, invokata fir-rikors, ma kinitx tapplika għas-sitwazzjoni tiegħu.

[omissis]

107 Fil-punti 167 u 168 tas-sentenza appellata, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku, billi bbaża ruħu fuq is-sentenza tas-27 ta' Jannar 2016, DF vs Il-Kummissjoni (T-782/14 P, EU:T:2016:29, punt 54), enfazizza li l-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal jirrigwarda l-irkupru tas-somom imħallsa indebitament minn uffiċjal u li, fil-każ inezami, l-appellant ma kien irċieva ebda somma mingħand l-istituzzjoni, iżda kien ikkawżalha dannu finanzjarju, u li s-somom imħallsa minnha lis-sid il-kera ma kinex indebiti.

[omissis]

109 Fuq il-mertu, għandu jiġi enfasizzat li s-sentenza tas-27 ta' Jannar 2016, DF vs Il-Kummissjoni (T-782/14 P, EU:T:2016:29), invokata mit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku, imsemmija fil-punt 107 iktar 'il fuq, ma tippermettix li jitqies li l-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal ma japplikax għal sitwazzjoni li fiha jingħata vantaġġ in natura. Fil-fatt, billi indika, fil-punt 54 ta' dik is-sentenza, mogħtija f'kawża li fiha l-uffiċjal appellant, li lilu ntalab ir-rimbors ta' kumpens mhux dovut, argumenta li huwa ma setax jirkupra l-parti ttrasferita lill-ex konjuġi tiegħu fil-kuntest ta' pensjoni tal-manteniment, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku sempliċement iddeċieda li l-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal jikkonċerna biss ir-relazzjoni finanzjarja bejn l-uffiċjal li jkun ibbenefika minn hlasijiet irregolari u l-istituzzjoni kkonċernata, u dan f'it jimporta l-konsegwenzi possibbli tal-irkupru għall-uffiċjal fir-rigward ta' persuni oħra li setgħu jibbenefikaw direttament jew indirettament minn dawn il-hlasijiet irregolari li kienu s-suġġett tal-irkupru minn din l-istituzzjoni, peress li dawn il-kwistjonijiet jaqgħu taħt id-dritt privat. Konsegwentement, l-imsemmija sentenza ma tiddeċidix fuq il-kwistjoni dwar jekk vantaġġ in natura, bħall-provvista ta' appartament intiż għall-persunal, jistax jitqies bħala li jaqgħmel parti mir-relazzjoni finanzjarja bejn uffiċjal u l-istituzzjoni tiegħu u jistax ikun is-suġġett ta' azzjoni għall-irkupru ta' ammonti mħallsa indebitament. Barra minn hekk, xejn ma jipprekludi li vantaġġ in natura indebitu, li huwa ekwivalenti għall-hlas indirett ta' somma, ikun is-suġġett ta' rkupru. Fin-nuqqas ta' dan, l-istituzzjonijiet qatt ma jistgħu jiksbu r-rimbors ta' dawn il-vantaġġi indebiti, ħlief jekk jibdew il-proċedura prevista fl-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal u jekk jipprovaw in-nuqqas personali serju tal-uffiċjali kkonċernati, li jkun inadegwat għal ċertu numru ta' ċirkustanzi u jwassal għal nuqqas ta' ugwaljanza fit-trattament bejn l-uffiċjali li jkunu bbenefikaw minn vantaġġ indebitu fil-forma ta' hlas dirett ta' somma ta' flus u dawk li jkunu bbenefikaw minn vantaġġ indebitu fil-forma ta' vantaġġ in natura. Barra minn hekk, billi ddeċieda li, peress li l-appellant ma kien irċieva ebda somma mingħand l-istituzzjoni tiegħu direttament, huwa ma setax jinvoka l-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku wettaq żball ta' liġi.

110 Madankollu, jekk mill-motiv ta' sentenza tal-qorti li tiddeċiedi fuq il-mertu jirriżulta ksur tad-dritt tal-Unjoni, iżda d-dispożittiv tagħha jidher fondat fir-rigward ta' motivi oħra ta' liġi, l-appell għandu jiġi miċħud. L-istess approċċ jgħodd ukoll fir-rigward tal-analiżi mill-qorti li tiddeċiedi fuq il-mertu ta' motiv tar-rikors, jew ta' parti minn motiv tar-rikors, meħud b'mod iżolat (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-9 ta' Ġunju 1992, Lestelle vs Il-Kummissjoni, C-30/91 P, EU:C:1992:252, punti 27 sa 29).

111 Fil-każ inezami, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fakkar ukoll, fil-punt 167 tas-sentenza appellata, li, bl-aġir tiegħu, l-appellant kien ikkawża dannu finanzjarju lill-istituzzjoni tiegħu. Din it-tfakkira twassal sabiex jiġi enfasizzat li r-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant ma ġietx stabbilita mill-Awtorità tal-Hatra abbażi tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal dwar l-irkupru tal-ammonti mħallsa indebitament abbażi tal-konstatazzjoni ta' vantaġġ indebitu, iżda abbażi tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal dwar il-kumpens għad-danni subiti

mill-Unjoni minhabba nuqqasijiet personali serji mwettqa mill-uffiċjali tagħha fl-eżerċizzju jew f'konnessjoni mal-qadi ta' dmirijiethom, abbażi tal-identifikazzjoni ta' dannu kkawżat lill-Unjoni minhabba nuqqas personali serju tal-appellant.

112 Għandu jiġi enfasizzat li l-kundizzjonijiet għall-użu tal-Artikolu 85 u tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal huma kunsiderevolment differenti, l-istess bħall-kuntest tagħhom. Id-deċiżjoni ta' rkupru tal-ammonti mħallsa indebitament tippreżupponi biss, skont l-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, li jiġi pprovat li somma jew vantaġġ ekwivalenti ġew ipprovduti b'mod irregolari lill-uffiċjal ikkonċernat u li dan kien jaf b'din l-irregolarità jew li kienet tant evidenti li ma setax ma jindunax biha, filwaqt li d-deċiżjoni li huwa jiġi obligat jikkumpensa dannu abbażi tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal tippreżumi li jintwera li kien hemm nuqqas personali serju li ta lok għal dan id-dannu. Id-deċiżjoni ta' rkupru tal-ammonti mħallsa indebitament tista' tiġi adottata, jekk ikun il-każ, wara li jingabru punti ta' fatt jew osservazzjonijiet tal-uffiċjal ikkonċernat, hekk kif jintwerew il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, filwaqt li d-deċiżjoni li l-uffiċjal jiġi obligat jikkumpensa d-dannu abbażi tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal tista' tiġi adottata biss, skont it-tieni paragrafu ta' din id-dispożizzjoni, wara li jiġu osservati l-formalitajiet rikjesti fil-qasam dixxiplinari, jiġifieri, b'tehid inkunsiderazzjoni tan-neċessità li jiġi kkaratterizzat nuqqas serju, bħala prinċipju, wara investigazzjoni, proċedura quddiem il-Bord Dixxiplinari jew il-faži kontraddittorja finali mal-Awtorità tal-Ħatra, hekk kif previst fl-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal. Dawn id-differenzi fin-natura u fil-kundizzjonijiet sostantivi u l-kundizzjonijiet għall-adozzjoni tad-deċiżjonijiet inkwistjoni jiġġustifikaw li l-Awtorità tal-Ħatra tista', skont iċ-ċirkustanzi, taġixxi taħt l-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal meta ma tkunx tista' taġixxi taħt l-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, anki jekk ir-regoli jew il-prinċipji fil-qasam tat-termini ma humiex identiċi fiż-żewġ każijiet, li barra minn hekk jista' jiġi ġġustifikat ukoll minn dawn id-differenzi.

113 Fid-dawl tal-motivi li jinsabu fil-punti 111 u 112 iktar 'il fuq, ir-regola ta' preskrizzjoni speċifika fl-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, invokata mill-appellant, giet ġustament miċhuda mit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku.

114 Sussegwentement, l-appellant iqis, fil-punti 24 u 25 tal-appell, li, meta eżamina l-argumenti tiegħu dwar il-“ksur tal-preskrizzjoni ta' hames snin jew ta' terminu raġonevoli”, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku wettaq ukoll żbalji ta' liġi meta ċaħad l-argumenti sussidjarji tar-rikors li jgħidu li, jekk il-preskrizzjoni ta' hames snin prevista fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal ma tapplikax, ikun hemm lok li jittiehdu inkunsiderazzjoni, “bħala parametru ukoll tat-terminu raġonevoli” għall-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal il-preskrizzjoni ta' hames snin stabbilita fl-Artikolu 81 tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill Nru 1605/2002 (ĠU 2012, L 298, p. 1).

[omissis]

127 Għandu jiġi rrilevat li, fil-każ ineżami, kemm l-appellant kif ukoll it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku żbaljaw dwar il-kamp ta' applikazzjoni tal-liġi meta invokaw rispettivament, fil-punt 130 tar-rikors, id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012 sabiex jeċċepixxu preskrizzjoni jew nuqqas ta' osservanza ta' terminu raġonevoli u, fil-punt 170 tas-sentenza appellata, daww tal-Artikolu 93(2) tar-Regolament ta' Delega Nru 1268/2012, meħuda għall-applikazzjoni tal-ewwel, sabiex jeċċepixxu l-interruzzjoni tat-terminu invokat.

- 128 Fil-fatt, fi hdan ir-Regolament Nru 966/2012, li kien ir-regolament li jistabbilixxi r-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit generali tal-Unjoni meta giet adottata d-deċiżjoni kontenzjuża, l-Artikolu 81 jinsab fil-Kapitolu “Operazzjonijiet ta’ dħul” u jsegwi, fl-istess kapitolu, l-Artikoli 78, 79 u 80 li jistabbilixxu rispettivament il-prinċipji skont liema l-krediti huma kkonstatati, l-irkupru tagħhom huwa ordnat u l-irkupru tagħhom isehh. Dan l-Artikolu 81 jipprovdi b’mod partikolari, fil-paragrafu 1 tiegħu, li, bla hsara għal dispożizzjonijiet partikolari li ma humiex rilevanti fil-każ ineżami, il-krediti miżmuma mill-Unjoni fil-konfront ta’ terzi għandhom ikunu suġġetti għal terminu ta’ preskrizzjoni ta’ hames snin u, fil-paragrafu 2 tiegħu, li l-Kummissjoni għandha s-setgħa tadotta atti ta’ delega fir-rigward tal-istabbiliment ta’ regoli ddettaljati fil-qasam tat-terminu ta’ preskrizzjoni. L-Artikolu 80 tar-Regolament ta’ Delega Nru 1268/2012, adottat għall-applikazzjoni tal-Artikolu 78 tar-Regolament Nru 966/2012, jipprovdi, fil-paragrafu 3 tiegħu, li l-uffiċjal awtorizzanti li jkun ikkonstata kreditu għandu jinforma b’dan lid-debitur permezz ta’ nota ta’ debitu, fejn din tal-aħħar għandha tippreċiżar d-data ta’ skadenza għall-hlas li minnha l-interessi moratorji jkunu dovuti jekk id-dejn ikun għadu ma thallasx. L-Artikolu 93 tar-Regolament ta’ Delega Nru 1268/2012, adottat għall-applikazzjoni tal-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012, jipprovdi b’mod partikolari, fil-paragrafu 1 tiegħu, li t-terminu ta’ preskrizzjoni għall-krediti miżmuma mill-Unjoni fil-konfront ta’ terzi jibda jiddekorri minn din id-data ta’ skadenza għall-hlas u, fil-paragrafu 2 tiegħu, li dan it-terminu huwa interrott minn kull att ta’ istituzzjoni, jew ta’ Stat Membru li jaġixxi fuq talba ta’ istituzzjoni, innotifikat lit-terz u intiż għall-irkupru tal-kreditu.
- 129 Minn dan jirrizulta li, fl-istat tad-dritt applikabbli għal din il-kawża, il-preskrizzjoni invokata mill-appellant, ibbażata fuq l-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012, tista’ tikkonċernar biss fażi sussegwenti għall-konstatazzjoni tal-kreditu, li tibda b’mod iktar preċiż fid-data tal-iskadenza għall-hlas imsemmija fin-nota ta’ debitu mibgħuta lit-terz debitur u għaldaqstant ma tistax tiġi invokata fir-rigward tal-fażijiet preċedenti li jwasslu għall-konstatazzjoni tal-kreditu (ara, b’analogija, is-sentenza tal-14 ta’ Ġunju 2016, Marchiani vs Il-Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, punti 86 sa 89). Issa, fil-każ ineżami, huwa t-terminu bejn l-okkorrenza tal-fatti li jaġtu lok għall-kreditu u l-mument meta dan tal-aħħar ikun gie stabbilit flimkien mad-deċiżjoni kontenzjuża, jiġifieri qabel il-konstatazzjoni tagħha fis-sens tal-Artikolu 78 tar-Regolament Nru 966/2012, li l-appellant iqis eċċessiv. Konsegwentement, kemm jekk b’applikazzjoni diretta u kemm jekk bhala parametru tat-terminu raġonevoli, it-terminu ta’ preskrizzjoni ta’ hames snin previst fl-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012 ma setax japplika għall-benefiċċju tal-appellant.
- 130 It-Tribunal għas-Servizz Pubbliku, konsegwentement, ressaq b’mod żbaljat id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 93(2) tar-Regolament ta’ Delega Nru 1268/2012, dispożizzjonijiet li jimplimentaw l-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012, b’risposta għall-argument tal-appellant dwar il-preskrizzjoni bbażata fuq dan l-aħħar artikolu. Madankollu, il-konklużjoni li wasal għaliha t-Tribunal għas-Servizz Pubbliku li l-kreditu relatat mal-kirjiet inkwistjoni ma kienx preskritt skont ir-regoli li jaqgħu taht il-leġislazzjoni finanzjarja hija madankollu fondata għar-raġunijiet ta’ liġi esposti fil-punt 129 iktar ’il fuq.
- 131 F’dawn iċ-ċirkustanzi, fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet espressi fil-punt 110 iktar ’il fuq dwar il-possibbiltà ta’ sostituzzjoni ta’ motivi ta’ liġi mill-qorti tal-appell u tal-fatt li l-appellant ma ressaqx fl-appell tiegħu argumenti oħra intiżi li jikkritikaw l-analiżi magħmula mit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku tal-motiv tar-rikors ibbażat fuq il-ksur tal-preskrizzjoni ta’ hames snin jew tat-terminu raġonevoli, l-aggravju bbażat fuq żbalji ta’ liġi għal dak li jirrigwarda r-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant, sa fejn jirrigwarda l-applikazzjoni tal-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012, għandu jiġi miċhud.

[omissis]

Fuq l-aggravji mressqa kontra s-sentenza appellata għal dak li jikkonċerna d-difetti proċedurali u l-ksur tad-drittijiet tad-difiża allegati quddiem il-qorti li ddeċidiet fuq il-mertu

[omissis]

– Fuq l-aggravju bbażat fuq żbalji ta' ligi mwettqa mill-qorti li ddeċidiet fuq il-mertu għal dak li jikkonċerna d-difetti proċedurali u l-ksur tad-drittijiet tad-difiża allegati quddiemha

[omissis]

- 156 Fil-punt 28 tal-appell, l-appellant jikkontesta, l-ewwel nett, l-evalwazzjoni ta' prinċipju magħmula fil-punt 70 tas-sentenza appellata billi jargumenta li l-ilmenti mressqa kontra uffiċjal ma jistgħux jevolvu matul il-proċedura billi jiġu adattati skont ir-risposti tiegħu, mhux sabiex jiġu ssemplifikati, iżda sabiex tinzamm akkost ta' kollox proċedura dixxiplinari fil-konfront tiegħu. Agir b'dan il-mod ma jippermettix lill-uffiċjal ikkonċernat jiddefendi ruhu fi żmien xieraq. Għaldaqstant, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku wettaq żball ta' ligi.

[omissis]

- 159 Fir-rigward tal-argumenti mressqa fl-appell imsemmija fil-punt 156 iktar 'il fuq dwar l-evalwazzjoni ta' prinċipju ċċitata fl-aħħar tal-punt 155 iktar 'il fuq, mill-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal dwar il-proċedura dixxiplinari jirriżulta li din hija ppreċeduta minn fażi ta' investigazzjoni, immexxija mill-OLAF jew mill-Awtorità tal-Ħatra, li tista' tuża servizz speċjalizzat f'dan ir-rigward bhall-IDOC fi hdan il-Kummissjoni. Huwa biss fi tmiem din il-fażi ta' investigazzjoni, hekk kif previst fl-Artikolu 3 tal-istess anness, li tinfetaħ il-proċedura dixxiplinari jekk ikun il-każ, b'konsultazzjoni mal-Bord Dixxiplinari jew mingħajr tali konsultazzjoni skont il-grad ta' sanzjoni li tkun possibbli. Konsegwentement, fil-każ fejn il-Bord Dixxiplinari jiġi kkonsultat, huwa fir-rapport tal-Awtorità tal-Ħatra li jakkumpanja r-riferiment għal dan il-Bord li jkun iddefinit l-allegat nuqqas tal-uffiċjal inkwistjoni, hekk kif jikkonferma l-Artikolu 12(1) tal-istess anness li jipprovdi li dan ir-rapport għandu jgħid "fiċ-ċar il-fatti li lmentaw fuqhom u, fejn ikun il-każ, iċ-ċirkostanzi kif inholqu, inklużi xi ċirkostanzi aggravanti jew estenwanti". Huwa fir-rigward tan-nuqqas identifikat f'dan ir-rapport, trażmess lill-uffiċjal ikkonċernat b'applikazzjoni tal-Artikolu 12(2) tal-istess anness, li l-agir tiegħu għandu jiġi evalwat, kemm mill-Bord Dixxiplinari kif ukoll mill-Awtorità tal-Ħatra, fid-dawl ukoll tal-elementi addizzjonali mressqa matul din il-fażi dixxiplinari, u li jekk ikun il-każ tiġi imposta fuqu sanzjoni. Huwa fir-rigward ta' dan l-istess nuqqas, li takkużah bih l-Awtorità tal-Ħatra wara investigazzjoni, li l-uffiċjal ikkonċernat ikun jista' jkompli jeżerċita d-drittijiet tad-difiża tiegħu skont il-modalitajiet previsti fl-Artikoli 12 sa 22 tal-istess anness, b'mod partikolari billi jieħu konjizzjoni tal-fajl kollu u billi jipprezenta osservazzjonijiet bil-miktub u osservazzjonijiet orali lill-Bord Dixxiplinari u, wara li dan ikun ta l-opinjoni tiegħu, lill-Awtorità tal-Ħatra. Konsegwentement, aġġustamenti possibbli dwar il-kontenut tan-nuqqas matul il-fażi ta' investigazzjoni, li matulha d-dipartimenti inkarigati bl-investigazzjoni jmessu din l-investigazzjoni fuq il-bażi ta' nuqqas possibbli, ma jistgħux jikkostitwixxu ksur tad-drittijiet tad-difiża, kif għustament iddeċieda t-Tribunal għas-Servizz Pubbliku, inkluż barra minn hekk jekk, fid-dawl tal-investigazzjonijiet imwettqa, in-nuqqas identifikat fi tmiem l-investigazzjoni jkun iktar estiż jew iktar serju min-nuqqas eventwali inizjalment identifikat. F'dan ir-rigward, l-Artikoli 1 u 2 tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal, li t-tnejn li huma jirrigwardaw il-fażi ta' investigazzjoni, jindikaw li meta tkun tidher

il-possibbiltà li uffiċjal ikun involut f'każ partikolari, dan tal-aħħar għandu jiġi informat sa fejn dan ma jippreġudikax l-iżvolġiment tal-investigazzjoni. Dan bl-ebda mod ma jobbliga li jiġi ċċarat in-nuqqas possibbli sa mill-bidu tal-investigazzjonijiet (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-15 ta' Mejju 1997, N vs Il-Kummissjoni, T-273/94, EU:T:1997:71, punt 79). L-iżball ta' liġi allegat fl-appell fir-rigward tal-punt 70 tas-sentenza appellata għaldaqstant ma huwiex stabbilit.

[*omissis*]

- 162 Madankollu, il-motivi msemmija fil-punt 161 iktar 'il fuq ma humiex biżżejjed, fid-dritt, sabiex tiġi miċhuda l-kritika tal-appellant dwar l-assenza, fil-fajl mibgħut mill-Awtorità tal-Ħatra lill-Bord Dixxiplinari u fil-fajl individwali tiegħu, li għalihom huwa kellu aċċess, tar-riżultat tal-miżura istruttoria mwettqa mill-IDOC dwar l-eżistenza ta' din ir-regola ta' nuqqas ta' attribuzzjoni ta' akkomodazzjoni intiża għall-persunal f'ċirkustanzi li l-appellant kien iltaqa' magħhom.
- 163 F'dan ir-rigward, għandu jiġi enfasizzat li din il-miżura istruttoria giet effettivament eżegwita, kif jirriżulta mid-deċiżjoni ta' 10 ta' Settembru 2015, li tindika li "l-iskambji mas-SEAE ma ppermettewx li tiġi kkonfermata b'ċertezza l-eżistenza ta' tali regola u prattika fi hdan is-SEAE" u li "l-eżistenza ta' tali regola [ma] rriżultatx". L-appellant semma huwa stess, fl-ilment tiegħu kontra d-deċiżjoni kontenzjuża, spjegazzjoni simili mogħtija mir-rappreżentanti tal-Awtorità tal-Ħatra waqt is-seduta tal-Bord Dixxiplinari. Issa, l-Artikolu 13(1) tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal jipprovdi li malli jirċievi r-rapport tal-Awtorità tal-Ħatra lill-Bord Dixxiplinari, l-uffiċjal ikkonċernat għandu d-dritt li jikseb komunikazzjoni shiha tal-fajl individwali tiegħu u jiehu kopja tad-dokumenti kollha tal-proċedura. Din id-dispożizzjoni hija intiża sabiex tiżgura r-rispett tad-drittijiet tad-difiża ladarba tintemm il-fażi tal-investigazzjoni. Għandu jitfakkar li r-rispett tad-drittijiet tad-difiża f'kull proċedura li tista' twassal għal sanzjonijiet jikkostitwixxi prinċipju fundamentali tad-dritt tal-Unjoni li għandu jiġi osservat anki fil-każ ta' proċedura ta' natura amministrattiva (sentenza tat-13 ta' Frar 1979, Hoffmann-La Roche vs Il-Kummissjoni, 85/76, EU:C:1979:36, punt 9). Barra minn hekk, gie deċiż li, fil-kuntest ta' proċedura dixxiplinari, l-uffiċjal ikkonċernat għandu jkollu l-possibbiltà li jiehu pożizzjoni fuq kull dokument li istituzzjoni jkollha l-intenzjoni tuża kontrihi, hlief, fir-rigward tal-legalità tad-deċiżjoni meħuda fi tmiem din il-proċedura, sabiex dan id-dokument ma jkunx definittivament determinanti (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' Lulju 2001, E vs Il-Kummissjoni, T-24/98 u T-241/99, EU:T:2001:175, punti 92 u 93). L-Artikolu 13(1) tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal jikkontribwixxi wkoll, issa, għall-osservanza tal-prinċipju stabbilit fl-Artikolu 41(2)(b) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali, intiż li jiżgura d-dritt għal amministrazzjoni tajba, li jipprovdi li kull persuna għandha dritt ta' aċċess għall-fajl li jikkonċernaha. Minn dan jirriżulta li miżura istruttoria tad-dipartimenti inkarigati bl-investigazzjoni, ikun xi jkun ir-riżultat tagħha, għandha tkun parti mill-fajl trażmess lill-Bord Dixxiplinari u lill-persuna kkonċernata. Fil-każ ineżami, għandu barra minn hekk jiġi osservat: l-ewwel, li l-Awtorità tal-Ħatra użat, waqt is-seduta tal-Bord Dixxiplinari, ir-riżultat ta' din il-miżura istruttoria billi indikat li l-eżistenza tar-regola invokata mill-appellant ma kinitx ikkonfermata, u dan mingħajr ma tat għarfien minn qabel lill-appellant dwar dan ir-riżultat fil-fajl; sussegwentement, li l-Bord Dixxiplinari, essenzjalment, fil-premessa 38 tal-opinjoni tiegħu, irriproduċa din il-konkluzjoni; fl-aħħar nett, li din il-konkluzjoni reġgħet giet irripetuta fid-deċiżjoni ta' 10 ta' Settembru 2015. Ma jistax jiġi eskluż li kieku l-appellant seta' jkollu għarfien, ladarba l-każ tressaq quddiem il-Bord Dixxiplinari, bil-kontenut tal-miżura istruttoria mwettqa mill-IDOC, huwa seta', speċjalment li kieku din seħhet fil-qosor, b'mod informali jew b'mod ftit iddokumentat, japprofondixxi l-argument tiegħu f'dan ir-rigward u, pereżempju, jitlob, b'mod iktar konvinċenti milli fin-nota tiegħu lill-Bord Dixxiplinari tat-23 ta' Settembru 2014, li jerggħu jinbdew

l-investigazzjonijiet f'dan ir-rigward, b'mod partikolari billi jitlob investigazzjoni kontradittorja ordnata mill-Bord Dixxiplinari abbażi tal-Artikolu 17(1) tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal.

[omissis]

- 169 Billi ddecieda, fil-punt 80 tas-sentenza appellata, li l-ilmenti tal-appellant dwar l-evalwazzjoni tal-fatti mill-Bord Dixxiplinari kienu ineffettivi, it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fil-fatt wettaq żball ta' ligi.
- 170 Meta l-proċedura dixxiplinari tkun tinvolvi l-intervent tal-Bord Dixxiplinari, jiġifieri, b'teħid inkunsiderazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 3 u 11 tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal, meta l-Awtorità tal-Hatra tiftaħ proċedura dixxiplinari filwaqt li tipprevedi li din tista' twassal sabiex tiġi imposta sanzjoni iktar harxa minn twissija bil-miktub jew ċanfira, dan l-intervent jikkostitwixxi element essenzjali tal-proċedura, għaliex dan jikkostitwixxi l-mument ta' dibattitu kontradittorju fid-dettall flimkien, possibbilment, mat-twettiq ta' investigazzjoni addizzjonali għal dawk diġà mibdija preċedement u peress li l-Awtorità tal-Hatra tagħti deċiżjoni sussegwentement, filwaqt li tiegħu inkunsiderazzjoni x-xogħol tal-Bord Dixxiplinari, jiġifieri billi tiegħu inkunsiderazzjoni l-opinjoni motivata tiegħu adottata bil-maġġoranza u anki ta' opinjonijiet divergenti ta' uħud mill-membri tiegħu li jkunu possibbilment esprimew ruħhom, hekk kif jirriżulta mill-Artikoli 12 sa 18 tal-istess anness. F'dan ir-rigward, l-appellant isostni għustament li meta l-Awtorità tal-Hatra titbiegħed mill-opinjoni tal-Bord Dixxiplinari, hija għandha tagħti l-motivi fil-qosor, hekk kif iddecieda diversi drabi t-Tribunal għas-Servizz Pubbliku (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-3 ta' Ġunju 2015, *Bedin vs Il-Kummissjoni*, F-128/14, EU:F:2015:51, punt 29; tat-18 ta' Ġunju 2015, *CX vs Il-Kummissjoni*, F-27/13, EU:F:2015:60, punti 57 u 58, u tal-10 ta' Ġunju 2016, *HI vs Il-Kummissjoni*, F-133/15, EU:F:2016:127, punt 147). Konsegwentement, l-intervent tal-Bord Dixxiplinari jikkostitwixxi, meta l-każ jitressaq quddiemu bħal fil-każ ineżami, formalità essenzjali tal-proċedura li uffiċjal issanzjonat fi tmiem din il-proċedura għandu jkun jista' bħala prinċipju jikkontesta l-opinjoni tiegħu, meta l-Awtorità tal-Hatra tirriproduċi l-evalwazzjoni tal-fatti mill-Bord Dixxiplinari. Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li l-opinjoni stess tal-Bord Dixxiplinari tista' tkun is-sugġett ta' talba għal annullament ammissibbli (sentenza tad-29 ta' Jannar 1985, *F. vs Il-Kummissjoni*, 228/83, EU:C:1985:28, punt 16). Fil-każ ta' appell, bħal fil-każ ineżami, li jitlob biss l-annullament tad-deċiżjoni finali tal-Awtorità tal-Hatra li timponi sanzjoni, huwa biss fil-każ li l-Awtorità tal-Hatra titbiegħed b'mod ċar, jew ċarament ma tihux inkunsiderazzjoni, fid-deċiżjoni finali tagħha, evalwazzjoni magħmula mill-Bord Dixxiplinari jew minn wieħed mill-membri tiegħu li jista' jiġi deċiż li aggravju jew ilment kontra din l-evalwazzjoni huwa ineffettiv, peress li l-att ikkontestat ikun fil-fatt id-deċiżjoni finali u mhux l-opinjoni tal-Bord Dixxiplinari jew l-opinjoni ta' wħud mill-membri tiegħu. Fil-każijiet l-oħra, ikun wisq formalistiku li l-appellant jintalab jindirizza fl-aggravji u fl-ilmenti tiegħu siltiet speċifiċi tad-deċiżjoni kontenzjuża sabiex jikkontesta evalwazzjoni magħmula fil-kuntest tal-hidma tal-Bord Dixxiplinari meta l-Awtorità tal-Hatra tkun ħadet inkunsiderazzjoni din l-evalwazzjoni sabiex tiddeciedi.

[omissis]

Fuq ir-rikors għall-annullament tad-deċiżjoni kontenzjuża u fuq it-talbiet anċillari

[omissis]

Fuq l-ewwel motiv tar-rikors, ibbażat fuq difetti proċedurali li jaffettwaw l-atti preparatorji għad-deċiżjoni kontenzjuża

[omissis]

239 Kif diġà gie espost fil-punt 147 iktar 'il fuq, l-appellant jikkritika lill-Bord Dixxiplinari, fl-ewwel lok, fil-punt 59 tar-rikors, li ma ddeċidiex dwar ir-regolarità tat-tressiq tal-każ quddiemu u b'mod iktar ġenerali dwar il-kwistjonijiet proċedurali li huwa kien qajjem fin-nota tad-difiża li kien indirizzalu, imsemmija fil-punt 19 iktar 'il fuq.

240 F'dan ir-rigward, il-Bord Dixxiplinari ġustament espona, fil-punti 1 u 2 tal-opinjoni tiegħu, essenzjalment li ma huwiex obligat jistharreg ir-regolarità tal-proċedura ta' investigazzjoni, iżda semplicement ir-regolarità tal-iżvolġiment tal-proċedura quddiemu. Fil-fatt, kif irrileva it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fil-punt 78 tas-sentenza appellata, skont l-Artikolu 18 tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal, ir-rwol tal-Bord Dixxiplinari huwa li jagħti opinjoni motivata dwar ir-realità tal-fatti allegati u dwar, jekk ikun il-każ, is-sanzjoni li fil-fehma tiegħu għandhom iwasslu għaliha l-fatti li jkun sar ilment dwarhom. Huwa l-obbligu tal-Awtorità tal-Ħatra, li għandha s-setgħa timponi sanzjoni fuq l-uffiċjal ikkonċernat, li tivverifika li l-proċedura ta' investigazzjoni kif ukoll il-proċedura dixxiplinari kollha kemm hi kienu regolari u, jekk ikun il-każ, tal-qorti adita b'rikors kontra din id-deċiżjoni adottata mill-Awtorità tal-Ħatra li tagħmel dan ukoll. Min-naħa tiegħu, il-Bord Dixxiplinari għandu, bħal kull korp amministrattiv jew konsultattiv, jiżgura li l-proċedura quddiemu tkun regolari, li hija waħda mill-fażijiet tal-proċedura dixxiplinari. Barra minn hekk, jekk huwa jqis li qabel ma gie kkonsultat, il-proċedura ta' investigazzjoni ma kinitx suffiċjenti, huwa għandu jikkompletaha, lil hinn mid-dikjarazzjonijiet bil-miktub jew verbali magħmula quddiemu mill-uffiċjal ikkonċernat u mill-Awtorità tal-Ħatra, permezz tal-mistoqsijiet tiegħu stess, jew saħansitra permezz ta' investigazzjoni kontraddittorja, kif previst fl-Artikolu 17 tal-Anness IX tar-Regolamenti tal-Persunal. Fil-każ ineżami, fil-punti 1 u 2 tal-opinjoni tiegħu, il-Bord Dixxiplinari indika li huwa ma kellux is-setgħa jikkundanna irregolaritajiet possibbli li jaffettwaw il-proċedura ta' qabel ma gie kkonsultat, iżda żgura ruħu li n-nota tal-IDOC tal-31 ta' Ottubru 2013, li kienet bdiet l-investigazzjoni dwar ir-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant u li kellha tiffirma parti mill-fajl mibgħut lill-Bord Dixxiplinari, setgħet tkun is-suġġett ta' osservazzjonijiet min-naħa tal-appellant u fakkar li huwa seta' huwa stess jieħu konjizzjoni tagħha fi żmien xieraq. Barra minn hekk, għandu jiġi osservat li, fir-rikors, l-appellant ma jikkritikax lill-Bord Dixxiplinari li ma wettaqx investigazzjonijiet addizzjonali, permezz ta' mistoqsijiet jew ta' indaġni. Għaldaqstant hemm lok li jiġu miċhuda l-argumenti tal-appellant esposti fil-punt 59 tar-rikors u mfakkra fil-punt 74 tas-sentenza appellata, li jikkritikaw lill-Bord Dixxiplinari talli ma ddeċidiex fuq ċerti irregolaritajiet proċedurali allegati.

[omissis]

Fuq l-aggravji dwar ir-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant (ir-raba' parti tar-raba' aggravju u s-sitt aggravju)

286 L-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal jipprovdi li l-uffiċjal tal-Unjoni jista' jintalab jagħmel tajjeb, kompletament jew parzjalment, għad-dannu mġarrab mill-Unjoni minhabba nuqqas personali serju li jkun wettaq fl-eżerċizzju jew f'konnessjoni mal-qadi ta' dmirijietu.

[omissis]

- 295 L-appellant kien jaf li s-sitwazzjoni fejn ma jkunx qiegħed jokkupa mal-familja tiegħu appartament ta' daqs previst għall-akkomodazzjoni ta' din il-familja, li huwa kien talab, kienet sitwazzjoni li ma setgħetx tkompli, anki kieku l-Kap tal-Amministrazzjoni tad-Delegazzjoni ma gegħlithux ipogġi mill-ġdid għad-dispożizzjoni tal-Unjoni l-akkomodazzjoni tiegħu intiża għall-persunal. Huwa ammetta, b'mod partikolari waqt it-tieni seduta tiegħu mill-OLAF, li din tal-aħħar kienet insistiet li l-familja tiegħu tingħaqad miegħu f'dan l-appartament u ma jiċhadx li akkomodazzjoni intiża għall-persunal prevista sabiex tiġi okkupata minn familja għandha normalment tiġi okkupata b'dan il-mod. F'dan ir-rigward, id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Anness X tar-Regolamenti tal-Persunal u l-modalitajiet ta' applikazzjoni tagħhom ma jistgħux jiġu interpretati, flimkien mat-teħid inkunsiderazzjoni tal-interessi tal-Unjoni, dovut mill-uffiċjali tagħha skont l-Artikolu 11 tar-Regolamenti tal-Persunal, hlief fis-sens li l-uffiċjal li jkun talab akkomodazzjoni intiża għall-persunal ta' daqs adatt għall-bżonnijiet tal-familja tiegħu, jokkupaha mal-familja tiegħu jew jinforma li huwa għandu jirrinunzja għaliha meta diffikultajiet persistenti jimpedixxu, lil hinn minn terminu raġonevoli, l-okkupazzjoni tagħha. Għall-uffiċjal ikkonċernat, din hija kwistjoni ta' lealtà.
- 296 Fil-każ inezami, jekk problema ta' verniċ difettuż tal-parkè kienet tirrendi impossibbli l-okkupazzjoni mill-familja, haġa li kienet għaldaqstant taqa' taħt ir-responsabbiltà tal-proprjetarju, kien hemm bżonn li l-appellant jirrifjuta d-dhul fil-post jew jiehu passi oħra xierqa fi hdan id-delegazzjoni sabiex din tal-aħħar tkun tista' titlob lill-proprjetarju jaffaċċja r-responsabbiltajiet tiegħu.
- 297 Fl-aħħar nett, anki jekk il-preżenza ta' ħabib "kustodju tal-appartament" setgħet tindirizza t-thassib tal-appellant li l-appartament tiegħu intiż għall-persunal ma jiġix okkupat b'mod inopportun minn terzi, dan kien biss minħabba li l-appellant ma kienx jirrisjedi fih b'mod permanenti minħabba l-fatt li l-familja tiegħu ma kinitx ingħaqdet miegħu li dan l-arrangament ta' "kustodju tal-appartament" matul tul ta' żmien twil kien jista' jiġi ġġustifikat.
- 298 B'hekk, ebda waħda mir-raġunijiet marbuta mal-problemi tas-saħħa ta' martu u tal-wild tiegħu, ma' disturbi interni tal-appartament jew mal-attitudni tal-Kap tal-Amministrazzjoni tad-Delegazzjoni ma jistgħu jiġġustifikaw l-aġir personali tal-appellant u ma jistgħux jistabbilixxu li huwa baqa' leali fir-rigward tal-Unjoni minn Jannar 2009, jiġifieri wara l-ewwel erba' xhur ta' kera, billi ma pproponiex li jirrinunzja għall-appartament ta' daqs adatt għal familja li minnu kien jibbenefika u billi żamm u għall-benefiċċju tiegħu biss, minkejja li wera ċerta trasparenza dwar is-sitwazzjoni fil-konfront tal-Kap tal-Amministrazzjoni tad-Delegazzjoni.
- [omissis]
- 300 F'dan l-istadju tal-analiżi, għandu għalhekk jiġi aċċettat, fid-dawl tal-ispiża ta' flus pubbliċi mingħajr neċessità kkawżata mill-attitudni tal-appellant u miż-żamma tal-appartament tiegħu intiż għall-persunal lil hinn minn terminu raġonevoli, li l-Awtorità tal-Ħatra ġustament iddeċidiet li n-nuqqas personali tal-appellant kien ta' natura serja, peress li minn Jannar 2009, erba' xhur wara l-bidu tal-kera, sat-tmien tagħha f'Awgust 2010, huwa estenda l-użu irregolari tal-appartament tiegħu intiż għall-persunal mingħajr ma ha ebda passi fir-rigward tad-delegazzjoni sabiex ipogġi mill-ġdid għad-dispożizzjoni tal-Unjoni. In-nuqqas ta' natura li jagħti lok għar-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant skont l-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal kien għalhekk ġustament serju għal dan il-perijodu.

[omissis]

- 302 F'dak li jirrigwarda d-dannu li l-attitudni tal-appellant ikkawżat, għandu l-ewwel nett jiġi miċhud l-argument ta' dan tal-aħħar, espress fil-punti 120 sa 123 tar-rikors, ibbażat fuq il-fatt li l-kirja ma setgħetx tiġi xolta l-ewwel sena mingħajr madankollu ma l-kera tkun dovuta għal din is-sena kollha, u dan kien jeskludi kull dannu għall-Unjoni matul l-ewwel sena ta' kiri minn Settembru 2008 sa Awwissu 2009. Id-dannu għall-Unjoni jeżisti matul il-perijodu kollu li fih jitqies li kien hemm nuqqas mill-appellant fid-deċiżjoni kontenzjuża, jiġifieri minn Jannar 2009 sa Awwissu 2010, u għalhekk b'mod partikolari minn Jannar sa Awwissu 2009, peress li, matul dan iż-żmien, l-Unjoni kienet qiegħda thallas appartament intiż għall-persunal ta' daqs adatt għal familja lil uffiċjal li kien jokkupah biss waħdu u b'mod parzjali matul il-ġimgħa, minkejja li kellu appartament ta' daqs adatt għal familja ieħor fil-viċinanzi fejn kienet baqgħet il-familja tiegħu u fejn huwa stess kien jgħix parzjalment. Barra minn hekk, dan id-dannu gie effettivament ikkawżat mill-appellant li, wara li talab tali appartament intiż għall-persunal ma temmx is-sitwazzjoni ċċitata iktar 'il fuq billi ma pproponiex li dan l-appartament jiġi rrestitwit wara ftit xhur. Kif gie rrilevat fil-punt 296 iktar 'il fuq, kieku kien veru li problema fit-tul ta' verniċ difettuz tal-parkè kienet tirrendi impossibbli l-okkupazzjoni mill-familja tiegħu fl-appartament intiż għall-persunal, li kien għalhekk jaq' taht ir-responsabbiltà tal-proprjetarju, l-appellant kellu jirrifjuta mill-bidu li jidhol f'dak il-post jew kellu jiehu passi oħra xierqa fir-rigward tad-delegazzjoni sabiex din tal-aħħar tkun tista' titlob lill-proprjetarju jaffaccja r-responsabbiltajiet tiegħu. Dan id-dannu jintwera wkoll sa tmiem il-kirja, inkwantu, billi ma qiegħedx lura l-appartament għall-persunal għad-dispożizzjoni tad-delegazzjoni, l-appellant ipprekluda lill-Kummissjoni milli tgawdi minn dan il-beni filwaqt li kienet qiegħda thallas il-kera relatata, b'mod partikolari billi pprekludieha milli tuża b'mod ieħor dan l-appartament, hekk kif irrileva t-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fil-punt 159 tas-sentenza appellata, jew tal-inqas li xxolji l-kirja mingħajr penali minn Settembru 2009, fatt li seta' effettivament inaqqas id-dannu tal-Unjoni. F'dan ir-rigward, il-fatt li fil-kirja kien gie previst perijodu ta' nuqqas ta' xoljiment mill-kerrej matul l-ewwel sena, hlief jekk il-kera xorta waħda tithallas matul dan il-perijodu, ma jistax iwassal sabiex jitqies li ma hemmx dannu għal dan il-perijodu, bil-kontra għal dak li jsostni l-appellant. Matul dan il-perijodu, id-delegazzjoni effettivament ħallset appartament ta' daqs adatt għal familja, wara talba mill-appellant, mingħajr ma kienet iġġustifikata u mingħajr ma setgħet tislet ebda utilità minn dan.
- 303 Sussegwentement, l-appellant isostni, fil-punt 125 tar-rikors, li, sa fejn huwa kellu dritt għal appartament intiż għall-persunal iżgħar, adatt għal persuna waħedha, id-dannu tal-Unjoni kien limitat għad-differenza fil-kiri bejn l-appartament intiż għall-persunal ta' daqs adatt għal familja li huwa kien okkupa u tali appartament intiż għall-persunal iżgħar. Dan l-argument seta' jintlaqa' biss kieku l-appellant kien effettivament talab appartament intiż għall-persunal għal persuna waħedha matul il-kirja prevista għall-appartament ta' daqs adatt għal familja, iżda, fl-assenza ta' din iċ-ċirkustanza, li hija ridotta għal sempliċi spekulazzjoni, speċjalment peress li l-konjuġi tiegħu kienet proprjetarja ta' appartament fi New York li fih kienet tirrisjedi l-familja tiegħu, għandu jitqies li matul il-perijodu kollu tal-kirja, l-Unjoni effettivament ġarrbet dannu li jikkorrispondi għall-kera kollha mħallsa għall-appartament intiż għall-persunal allokat lill-appellant filwaqt li dan l-appartament ma kienx meħtieġ li jinkera. Dan id-dannu għaldaqstant jestendi, kif irrilevat il-Kummissjoni fid-deċiżjoni kontenzjuża, fuq il-perijodu minn Jannar 2009 sa Awwissu 2010 li fir-rigward tiegħu gie deċiż, fil-punt 300 iktar 'il fuq, li l-appellant wettaq nuqqas personali serju.

[omissis]

- 307 Kif ġie espost fil-punti 106 u 114 iktar 'il fuq, l-appellant jinvoka l-preskrizzjoni ta' hames snin prevista fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal u, sussidjarjament, bħala parametru tat-terminu raġonevoli għall-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal, il-preskrizzjoni ta' hames snin stabbilita fl-Artikolu 81 tar-Regolament Nru 966/2012. Hekk kif ġie deċiż fil-punti 113 u 129 iktar 'il fuq, l-ebda waħda minn dawn iż-żewġ dispożizzjonijiet ma hija applikabbli għall-każ ineżami. Fil-fatt, ebda dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni ma tippreċiża t-terminu li fih, fir-rigward tal-fatti inkwistjoni, għandhom isiru investigazzjoni, proċeduri dixxiplinari u tingħata deċiżjoni li tikkonstata r-responsabbiltà finanzjarja ta' uffiċjal skont l-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal. Madankollu jista' jittiehed inkunsiderazzjoni l-fatt li t-tieni paragrafu tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal jikkostitwixxi eżempju ta' terminu ta' preskrizzjoni adottat mil-leġiżlatur fir-rigward ta' ċerti relazzjonijiet bejn l-Unjoni u l-uffiċjali tagħha, anki jekk fid-dawl tad-differenzi li jikkarakterizzaw l-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal meta mqabbla mal-applikazzjoni tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal, enfasizzati fil-punt 112 iktar 'il fuq, terminu ta' tul analoġu li għandu jiġi osservat fil-kuntest tal-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal ma jistax ikun terminu li ma jistax jiġi interrott bhal dak previst fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 85 tar-Regolamenti tal-Persunal.
- 308 Mill-ġurisprudenza jirriżulta li, meta l-leġiżlatur ma jkunx ippreveda terminu ta' preskrizzjoni, ir-rekwiżit ta' ċertezza legali jehtieg li l-istituzzjonijiet tal-Unjoni jeżerċitaw is-setgħat tagħhom f'terminu raġonevoli (ara s-sentenza tal-14 ta' Ġunju 2016, *Marchiani vs Il-Parlament*, C-566/14 P, EU:C:2016:437, punt 96 u l-ġurisprudenza ċċitata). Għaldaqstant, għandu jiġi vverifikat jekk, billi wasslu għal investigazzjoni, billi taw bidu għal proċedura dixxiplinari u billi finalment giet ikkonstatata responsabbiltà finanzjarja tal-appellant għall-perijodu minn Jannar 2009 sa Awwissu 2010, id-dipartimenti tal-Kummissjoni u l-Awtorità tal-Ħatra kisrux, fl-eżerċizzju tal-kompetenzi tagħhom, il-prinċipju ta' terminu raġonevoli sabiex jaġixxu.
- 309 Ir-raġonevolezza ta' terminu għandha tiġi evalwata fid-dawl taċ-ċirkustanzi kollha speċifiċi f'kull każ u, b'mod partikolari, l-importanza tal-każ għall-persuna kkonċernata, il-kumplessità tal-kawża, u d-diversi stadji proċedurali li l-istituzzjoni tal-UE segwiet kif ukoll l-aġir tal-partijiet matul il-proċedura. Fil-fatt, ir-raġonevolezza ta' terminu ma tistax tiġi eżaminata b'riferiment għal limitu massimu preċiż, iddeterminat b'mod astratt (ara s-sentenza tal-14 ta' Ġunju 2016, *Marchiani vs Il-Parlament*, C-566/14 P, EU:C:2016:437, punti 99 u 100 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 310 Fil-każ ineżami, il-perijodu li għalih nuqqas serju tal-appellant huwa meqjus, jiddekorri minn Jannar 2009 sa Awwissu 2010. L-OLAF informa lill-appellant bil-ftuħ ta' investigazzjoni li tikkonċernah fir-rigward tal-użu tal-appartament tiegħu intiż għall-persunal f'Marzu 2012, jiġifieri inqas minn sentejn wara tmiem dan il-perijodu kontinwu. Fi tmiem il-fażi ta' investigazzjoni, li involviet suċċessivament l-OLAF u l-IDOC, l-Awtorità tal-Ħatra bdiet proċedura dixxiplinari kontra l-appellant f'Lulju 2014 u adottat id-deċiżjoni kontenzjuża li kkonstatat b'mod partikolari r-responsabbiltà finanzjarja tal-appellant fi Frar 2015. Din id-deċiżjoni giet ikkonfermata f'Settembru 2015 biċ-ċaħda tal-ilment tal-appellant. Fid-dawl ta' din is-sekwenza tal-fatti, għandu jitqies li l-awtorità amministrattiva ma eżerċitatx is-setgħat tagħha f'termini mhux raġonevoli.

[omissis]

Fuq l-aggravji godda mressqa mill-appellant fil-proċedura tal-appell

[omissis]

315 Id-denunzja, mill-appellant, tal-aġir frawdolenti ta' wiehed mill-kollegi tiegħu fi New York saret permezz ta' messaggġ elettroniku tal-appellant lill-IDOC tat-13 ta' Mejju 2013, prodott fl-Anness 36 tar-rikors. Dan il-messaggġ intbagħat filwaqt li l-appellant kien diġà s-suġġett tal-investigazzjoni dwar l-użu tal-appartament tiegħu intiż għall-persunal u kien intiż fl-ewwel lok li jqajjem dubju dwar il-kredibbiltà ta' żewġ xhieda kontra tiegħu li kienu ttiehdu inkunsiderazzjoni mill-OLAF. Huwa f'dan il-kuntest li l-appellant semma aġir potenzjalment irregolari, b'diversi modi, ta' dan il-kollega, li kien allegatament marbut maż-żewġ persuni li xehdu. Minn dan il-messaggġ elettroniku jirriżulta li d-denunzja magħmula mill-appellant kienet parzjalment tirrigwarda fatti manifestament diġà magħrufa mill-ġerarkija tad-delegazzjoni u minnu stess għal ċertu żmien u parzjalment fuq fatti li kienu ġew mgħarrfa lill-OLAF minn persuni ohra tad-delegazzjoni, qabel ma l-appellant innifsu kien għarraf lill-IDOC diversi xhur wara li sar jaf b'kombinazzjoni. Għaldaqstant, id-denunzja tal-appellant ma taqax fil-kuntest tat-tnedija ta' twissija fuq fatti li jistgħu jwasslu għall-preżunzjoni ta' attività illegali, li uffiċjal jiskopri, kif previst fl-Artikolu 22a tar-Regolamenti tal-Persunal, iżda jaqa' biss fil-kuntest tad-difiża minn uffiċjal tal-interessi tiegħu stess. Għaldaqstant, l-appellant ma jistax jinvoka l-kwalità ta' informatur, anki jekk jitqies li tali kwalità setgħet tinvoka ċirkustanza attenwanti fir-rigward tal-fatti li ma kellhom xejn x'jaqsmu ma' dawk li huwa ddenunzja, anki kieku dawn tal-aħħar irriżultaw eżatti.

[omissis]

317 Minn dak kollu li ntqal jirriżulta li, peress li ebda wiehed mill-aggravji ppreżentati kontra d-deċiżjoni kontenzjuża ma seta' jintlaqa', hemm lok li t-talbiet għal annullament imressqa mill-appellant, inklużi dawk imressqa kontra d-deċiżjoni ta' ċaħda tal-ilment tiegħu, jigu miċhuda. F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali tirreferi għall-motivi esposti mit-Tribunal għas-Servizz Pubbliku fil-punti 43 sa 45 tas-sentenza appellata.

Fuq it-talba għat-tnaqqis tal-ammont tal-kumpens finanzjarju meħtieġ mill-appellant

318 Għandu jiġi kkonstatat li l-appellant, billi talab fit-talbiet tiegħu li l-qorti teżercita l-ġurisdizzjoni shiha prevista fit-tielet paragrafu tal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal sabiex tnaqqas il-kumpens finanzjarju mitlub minnu fid-deċiżjoni kontenzjuża, ma ressaqx argumenti partikolari sabiex jiġġustifika t-tnaqqis mitlub, minbarra dawk esposti insostenn tal-aggravji għall-annullament tiegħu. Madankollu, kif irrilevat l-Avukata Ġenerali Kokott fil-punt 60 tal-konklużjonijiet tagħha fil-Kawża Gogos vs Il-Kummissjoni (C-583/08 P, EU:C:2010:118), għall-aspetti strettament pekunjarji ta' tilwima bejn l-Unjoni u wiehed mill-uffiċjali tagħha, il-qorti tal-Unjoni ma hijiex obbligata li semplicement tistharreġ il-legalità tal-atti inkwistjoni, iżda tista' wkoll teżamina l-opportunità u għalhekk tissostitwixxi l-evalwazzjoni tagħha għal dik tal-Awtorità tal-Hatra. F'dan ir-rigward, it-tieni sentenza tal-Artikolu 91(1) tar-Regolamenti tal-Persunal tippermetti lill-qorti tal-Unjoni, fil-kawża ta' natura pekunjarja u fil-kuntest tal-eżerċizzju tal-ġurisdizzjoni shiha tagħha, tevalwa *ex officio*, fid-dawl ta' ċirkustanzi kollha tal-kawża, dannu mgħarrab *ex aequo et bono* (ara, f'dan is-sens, u b'analogija, is-sentenza tal-20 ta' Mejju 2010, Gogos vs Il-Kummissjoni, C-583/08 P, EU:C:2010:287, punt 44 u l-ġurisprudenza ċċitata). Barra minn hekk, tali ġurisdizzjoni tista' tiġi eżercitata anki fl-assenza ta' kwalunkwe talba f'dan is-sens (ara, f'dan is-sens, il-konklużjonijiet tal-Avukata Ġenerali Kokott fil-kawża Gogos vs Il-Kummissjoni, C-583/08 P, EU:C:2010:118, punt 61) u, *a fortiori*, fil-każ fejn tali talba titressaq, fl-assenza ta' kwalunkwe argument speċifiku mqajjem insostenn ta' din tal-aħħar. Fil-każ ineżami, fid-dawl tar-rekwiziti tal-osservanza tal-kontradittorju, il-kwistjoni

tar-rwol tal-Kap tal-Amministrazzjoni tad-Delegazzjoni giet diskussa b'mod wiesa' kemm fis-sottomissjonijiet bil-miktub tal-partijiet kif ukoll fis-seduta, b'mod partikolari mill-mistoqsijiet tal-Qorti Ġenerali magħmula f'din l-okkażjoni.

319 Minn dan id-dibattitu u mill-atti tal-proċess jirriżulta li l-Kap tal-Amministrazzjoni tad-Delegazzjoni ma ordnatx lill-appellant jitlaq mill-akkomodazzjoni tiegħu intiża għall-persunal, iżda sempliċement fakkritu bl-irregolarità tas-sitwazzjoni tiegħu (ara l-punt 274 iktar 'il fuq). Anki jekk dan il-fatt ma jqiegħedx fi kwistjoni l-eżistenza ta' nuqqas serju tal-appellant li jikkonsisti fl-użu irregolari fit-tul tal-appartament tiegħu intiż għall-persunal minn Jannar 2009 sa Awwissu 2010 (ara l-punt 300 iktar 'il fuq), huwa juri li, minhabba l-assenza ta' inizjattiva xierqa mir-rappreżentant tagħha fil-post meta din kienet taf bis-sitwazzjoni, il-Kummissjoni kkontribwixxiet għat-tweġġi sħiħ tad-dannu li hija sofriet minkejja li setgħet tnaqqas il-portata tiegħu, peress li ebda ostakolu ma jidher li seta' jipprekludi tali inizjattiva, b'mod partikolari kieku dan kien jikkonsisti f'li l-appellant ikun ordnat johroġ mill-appartament tiegħu intiż għall-persunal, peress li l-kundizzjonijiet għall-okkupazzjoni tiegħu ma kinux issodisfatti. Għaldaqstant, u fid-dawl ta' ċirkustanzi kollha tal-każ ineżami, il-Qorti Ġenerali tqis *ex æquo et bono* li l-kumpens mill-appellant għad-dannu mgarrab mill-Unjoni għandu jitnaqqas (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-7 ta' Novembru 1985, Adams vs Il-Kummissjoni, 145/83, EU:C:1985:448, punti 53 u 54, u tal-11 ta' Lulju 2007, Schneider Electric vs Il-Kummissjoni, T-351/03, EU:T:2007:212, punti 332 u 334).

320 Għaldaqstant, hemm lok li jiġi ffixxat, konformement mal-Artikolu 22 tar-Regolamenti tal-Persunal, il-kumpens dovut mill-appellant minhabba d-dannu li l-Unjoni garrbet dovut għan-nuqqas personali serju li huwa wettaq billi ma ħa l-ebda passi sabiex iqiegħed mill-ġdid għad-dispożizzjoni tal-Unjoni l-appartament tiegħu intiż għall-persunal minn Jannar 2009 għas-somma ta' EUR 80 000 fil-jum tal-ghoti ta' din is-sentenza, li jimplika jew li s-somom, inklużi interessi potenzjali, li l-appellant kien diġà hallas u li jeċċedi dan l-ammont, jiġu rrimborsati lill-Kummissjoni, jew li din tal-aħħar tordna lill-appellant ħlas addizzjonali possibbli sal-imsemmi ammont. Fiz-żewġ każijiet, il-pagamenti jew ir-rimborsi meħtieġa għandhom jiġi ddedu bl-interessi bir-rata stabbilita mill-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE) għat-tranzazzjonijiet prinċipali ta' rifinanzjament, ikkalkolati sa minn meta tingħata din is-sentenza.

[omissis]

Għal dawn il-motivi,

IL-QORTI ĠENERALI (Ir-Raba' Awla)

taqta' u tiddeċiedi:

- 1) **Is-sentenza tat-Tribunal għas-Servizz Pubbliku tal-Unjoni Ewropea (It-Tieni Awla) tad-19 ta' Lulju 2016, HG vs Il-Kummissjoni (F-149/15), hija annullata.**
- 2) **L-ammont tal-kumpens għad-dannu dovut minn HG lill-Unjoni huwa ffixxat għas-somma ta' EUR 80 000 fil-jum tal-ghoti ta' din is-sentenza.**
- 3) **Il-kumpliment tar-rikors fil-Kawża F-149/15 huwa miċhud.**
- 4) **HG u l-Kummissjoni Ewropea għandhom ibatu l-ispejjeż tagħhom stess fil-Kawża F-149/15, T-693/16 P, T-440/18 RENV u T-693/16 P-RENV-RX.**

Gervasoni

Madise

Nihoul

Mogħtija f'qorti bil-miftuħ fil-Lussemburgu, fil-15 ta' Dicembru 2021.

Firem